מאמר

בראשית ברא – ה׳תשמ״ב

מאת

כבוד קדושת

אדמו״ר מנחם מענדל

זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

●

בלתי מוגה

יוצא לאור לש״פ בראשית, מבה״ח וער״ח מרחשון, ה׳תשפ״ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים״

770 איסטערן פאַרקווייַ ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושבע לבריאה

שבעים ושש שנה לנשיאות כ״ק אדמו״ר זי״ע

בס״ד.

פתח דבר

לקראת ש״פ בראשית, מבה״ח וער״ח מרחשון הבעל״ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד״ה בראשית ברא גו׳ שנאמר בהתוועדות ש״פ בראשית, מבה״ח וער״ח מרחשון ה׳תשמ״ב — הנחה בלתי מוגה (תדפיס מספר המאמרים תשמ״ב שמגיע בקרוב מבית הדפוס).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות־קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה״ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד ״הקיצו ורננו גו׳״, ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, ״תורה חדשה מאתי תצא״.

ועד הנחות בלה״ק

כ״ד תשרי, ה׳תשפ״ד
שבעים ושש שנה לנשיאות כ״ק אדמו״ר זי״ע
ברוקלין, נ.י.

©
Published and Copyright 2026 by

LAHAK HANOCHOS INC.
788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213
Tel. (718) 604-2610
info@lahak.org • http://www.lahak.org
The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.
5787 • 2026
Printed in the United States of America

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס **״ועד הנחות בלה״ק״**
(718) 604-2610

נדפס בדפוס
CH Print & Ship
478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203
(718) 771-5000

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

תוכן המאמר

פעולת החומה – להגן ולשמור מן האויב והשונא שבא ללחום על העיר, וגם, החומה מגבלת את העיר, שיש חילוק בין לפנים מן החומה לחוצה לה. וכן הוא בחומה הרוחנית – להגן מהקליפות וסט"א שרוצים לקבל (מחיצוניות האור) יותר מכפי חוק הקצוב להם, ולהגביל את אור הקדושה (פנימיות האור) שיומשך רק למקום הראוי. ובעבודת האדם – חומה זו תורה, שענין ההגנה הוא במצוות לא תעשה, וענין ההגבלה הוא בקיום המצוות במדידה והגבלה, ובאופן דלא תוסף ולא תגרע. וגם בנוגע לעסק בענינים גשמיים – שהי' בלא לב ולב, ללא המשכת פנימיות הנשמה (הרצון), ובחיצוניות הנשמה (הרצון) גופא – רק כפי המוכרח.

וכל זה – עכשיו, שישנם ענינים בלתי רצויים, אבל לעתיד לבוא פרזות תשב ירושלים, שלא יצטרכו לחומה, כיון שלא תהי' קליפה וסט"א שיצטרכו להגן מפניהם, וגם יתעלה עצמות האור, שלא שייך שיומשך למקום שאינו ראוי.

ואעפ"כ „אני אהי' לה חומת אש סביב" – שזהו בחי' הגילוי שיהי' לעתיד, פנימיות עתיק, וכדי שהעולם לא יתבטל ממציאותו, יומשך ע"י גבורה דעתיק, שזהו"ע חומת אש, שאש מורה על הגבורה. וענין חומת אש בעבודה – עבודת הנשמה בבחי' נהורא חיוורא לפעול בגוף ונה"ב בבחי' נהורא אוכמא. וזהו"ע בראשית – ברית אש.

בס״ד. ש״פ בראשית, מבה״ח מרחשון, ה׳תשמ״ב

(הנחה בלתי מוגה)

בראשית ברא אלקים גו׳[1]. ומביא כ״ק אדמו״ר (מהורש״ב) נ״ע בד״ה זה דשנת תרע״ח[2] דאיתא בת״ז[3] בראשית ברית אש. ולהבין זה יש להקדים מ״ש[4] ואני אהי׳ לה נאום ה׳ חומת אש סביב ולכבוד אהי׳ בתוכה, והוא דלעתיד יהי׳ לירושלים חומת אש כו׳, דקודם לזה נאמר[5] פרזות תשב ירושלים, דעכשיו ירושלים היא מוקף חומה, ולעתיד פרזות תשב בלי חומה, רק אני אהי׳ לה חומת אש כו׳. וצריך להבין הענין בזה, שמחד גיסא יש מעלה בפרזות תשב, והיינו, שאע״פ שעיר מוקפת חומה חשובה יותר מעיר שאינה מוקפת חומה, כפי שמצינו בעשר קדושות[6] שירושלים מקודשת מכל א״י להיותה לפנים מן החומה, מ״מ, הענין שלעת״ל פרזות תשב ירושלים הוא נעלה יותר, ולאידך גיסא, הנה גם כאשר פרזות תשב ירושלים, תהי׳ גם חומה, אלא שתהי׳ חומת אש, שזהו ענין נעלה יותר מאשר פרזות תשב ירושלים. ועוד זאת, שע״פ הידוע שכל הגילויים דלעתיד תלויים במעשינו ועבודתינו כל משך זמן הגלות[7], צ״ל שגם הענינים דפרזות תשב וחומת אש ישנם בעבודת האדם עכשיו, וצריך להבין הענין בזה.

ב) **וממשיך** במאמר שצריך להבין תחילה מהו ענין החומה, ומבאר, שפעולת החומה היא להגן ולשמור מן האויב והשונא שבא ללחום על העיר, שלא יוכל לגשת אל העיר, ועוד זאת, שהחומה מגבלת את העיר, שיש חילוק בין לפנים מן החומה לחוצה לה, וכמו בקדושת ירושלים, שזהו לפנים מן החומה דוקא. וב׳ ענינים אלו ישנם גם בפעולת החומה הרוחנית, הא׳, שהחומה מגינה מהקליפות וסט״א הלוחמים נגד הקדושה ורוצים לקבל יותר מכפי חוק הקצוב להם, והב׳, שהחומה מגבילה את אור הקדושה שפנימיות האור יומשך למקום הראוי דוקא.

---

1) ריש פרשתנו.
2) סה״מ תרע״ח ע׳ מו ואילך.
3) תי״ב (כז, א). תכ״ג (סט, א).
4) זכרי׳ ב, ט.
5) שם, ח.
6) כלים פ״א מ״ח.
7) תניא רפל״ז.

וביאור הענין, הנה מה שהקליפות וסט״א לוחמים נגד הקדושה לקבל יניקה יותר [שעל זה צריך לענין הא׳ שבפעולת החומה, להגן שלא יקבלו יותר מכפי חוק הקצוב], הרי זה לפי שעי״ז נשלמת הכוונה בענין התהוות הקליפה וסט״א, שהיא בכדי שעבודת האדם תהי׳ מצד הבחירה שלו, כמ״ש[8] ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת גו׳ ובחרת בחיים, ובשביל זה הוצרכה להיות התהוות הקליפה וסט״א שמעלימים ומסתירים על אור הוי׳, וכאשר האדם עובד את הוי׳ גם כשישנו העלם והסתר כו׳, הנה אז עבודתו היא מצד הבחירה שלו. ויובן ע״פ המבואר בהמשך תרס״ו[9] בענין ירידת הנשמה למטה, ושם גופא ישנם כמה העלמות והסתרים, שזהו עד״מ למלך ששולח את בנו למרחקים כו׳, ולמרות היותו במרחקים ה״ה מתנהג כבן מלך כו׳, שדוקא עי״ז מתגלים כחותיו וכשרונותיו כו׳. והיינו, דאף שגם לפנ״ז היו כחותיו בתכלית השלימות, מ״מ דוקא ע״י ההעלם והסתר באים הכחות שלו לידי גילוי בפועל. וזהו גם הטעם שהקליפה משתדלת לקבל תוספת יניקה מהקדושה (יותר מכפי חוק הקצוב לחיות שצריכים לקבל מהקדושה לקיום התהוותם), כיון שעי״ז נעשה העלם והסתר גדול יותר, ואז הנה גם עבודת האדם מצד בחירתו היא בתכלית השלימות בגילוי ובפועל. ולזאת צריך לענין החומה ברוחניות להגן מהקליפות וסט״א שלא יקבלו יותר מכפי חוק הקצוב להם.

וביאור ענין הב׳ בפעולת החומה להגביל בחי׳ פנימיות האור שיומשך למקום הראוי דוקא, דהנה ידוע שבאור שלמעלה ישנם ב׳ מדריגות, פנימיות האור וחיצוניות האור, שקשורים עם פנימיות הרצון וחיצוניות הרצון (כי אופן הרצון הוא בהתאם למדריגת האור). והתהוות העולמות וכו׳ היא מבחי׳ חיצוניות האור, חיצוניות הרצון[10], והיינו, שהרצון אינו בהם גופא, וענינם הוא רק להיות אמצעי שיאיר אור הקדושה בהתגברות. משא״כ נש״י שרשם בפנימיות האור, פנימיות הרצון, היינו, שהרצון הוא בהם גופא. וענין החומה ברוחניות שמגבילה אור הקדושה הוא בנוגע לפנימיות האור[11], שלא יומשך כלל למקום שאינו ראוי, וכמו בחומת ירושלים שמגבילה התפשטות קדושתה לענין אכילת קדשים כו׳.

---

8) נצבים ל, טו ואילך.
9) ע׳ שפא [ס״ע תקא ואילך].
10) ראה המשך תרס״ו ע׳ לה [מט] ואילך. ע׳ מט [סז] ואילך. ע׳ רחצ [שצו] ואילך. ובכ״מ.
11) ברשימה נוספת, שענין ההגבלה צ״ל הן בנוגע לפנימיות האור, שיומשך רק למקום הראוי, והן בנוגע לחיצוניות האור, שאע״פ

ג) **והנה** ענין החומה בעבודת האדם הוא כמארז"ל[12] אני חומה זו תורה, וגם בחומה זו ישנם ב' ענינים הנ"ל שמגינה וגם מגבילה כו'.
ענין ההגנה שבחומת התורה הוא במצוות לא תעשה, שענינם להגן שלא יהי' שייך לענינים בלתי רצויים. וענין ההגבלה שבחומת התורה, הוא מה שקיום המצוות צ"ל באופן דלא תוסיף עליו ולא תגרע ממנו[13], לא תוסיפו גו' ולא תגרעו ממנו[14], וגם המצוות עצמם הם במדידה והגבלה (כמבואר באגה"ק[15]), שכל זה הו"ע ההגבלה באור הקדושה שלא יתפשט כלל במקום שאינו ראוי. וכשם שנת"ל שההגבלה היא בשני ענינים, שפנימיות האור לא יומשך כלל למקום שאינו ראוי, וגם המשכת חיצוניות האור תהי' בהגבלה, כמו"כ ישנם ב' ענינים אלו גם בעבודת האדם, והיינו, שעסקו בענינים הגשמיים יהי' בלא לב ולב[16], שבזה ישנם ב' ענינים הנ"ל, שפנימיות הנשמה (פנימיות הרצון) לא תומשך כלל בענינים הגשמיים, וגם חיצוניות הנשמה (חיצוניות הרצון) שמכניס אותה גם בענינים הגשמיים, יהי' זה בהגבלה, לא יותר מכפי המוכרח כו'.

ד) **וממשיך** במאמר[17], שכ"ז הוא עכשיו, שישנם ענינים בלתי רצויים, וישנו העלם והסתר, שלכן צריכים לחומה בשני אופנים הנ"ל, להגן מהקליפות וסט"א שלא תהי' להם תוספת יניקה, וגם להגביל את אור הקדושה שלא יתפשט שלא במקום הראוי, אבל לעתיד פרזות תשב ירושלים, שלא יצטרכו עוד לחומה כו', כי לע"ל כתיב[18] את רוח הטומאה אעביר מן הארץ, שלא יהי' הקליפה והסט"א כו' (שלכן לא יצטרכו לחומה להגן מפניהם), וגם שיתגלה אז בחי' עצמות האור בגילוי ממש, כמ"ש[19] ולא יכנף עוד מוריך כו', ואינו שייך שיומשך ח"ו למקום שאינו ראוי כו'. וזהו שלעת"ל עתידה ירושלים שתתפשט בכל א"י ועתידה א"י שתתפשט בכל הארצות[20], כי לע"ל יומשך אור הקדושה לכאו"א עד סוף כל הדרגות, שלא במדידה והגבלה כלל.

שנמשך גם במקום שאינו ראוי, מ"מ, גם המשכה זו תהי' בהגבלה, ולא יותר מכפי חוק הקצוב כו'.

12) פסחים פז, א. וראה סה"מ תרע"ח שם (ע' מח ואילך).

13) פ' ראה יג, א.

14) ואתחנן ד, ב.

15) ס"י. וראה גם סה"מ תרע"ח ע' תלה. תרפ"ט ע' 260 [שנא] ואילך.

16) ע"פ לשון הכתוב דברי הימים־א יב, לד. וראה ויק"ר פכ"ה, ב. הובא ברש"י שם.

17) ע' נ.

18) זכרי' יג, ב.

19) ישעי' ל, כ.

20) ראה פסיקתא רבתי פ' שבת ור"ח ג. ילקוט שמעוני ישעי' רמז תקג.

אמנם אעפ״כ כתיב[4] ואני אהי׳ לה חומת אש סביב, שגם לע״ל תהי׳ חומה של אש. ומבואר במאמר[21], שזהו לא לצורך שמירה והגנה, וגם לא לצורך הגבלה, כי אם זהו בחי׳ הגילוי שיהי׳ לעתיד. וביאור הענין, דהנה ידוע שלע״ל יתגלה בחי׳ פנימיות עתיק (כמבואר בפע״ח[22] שכל הגילויים דעכשיו הם מבחי׳ חיצוניות עתיק, דפנימיות עתיק אינו מתגלה עכשיו, ורק לע״ל יתגלה בחי׳ פנימיות עתיק), שזהו גילוי עצמותו ומהותו ית׳. וכדי שעצמותו ומהותו ית׳ (בחי׳ פנימיות עתיק) יומשך בעולם ולא יתבטל העולם ממציאותו, צ״ל ההמשכה ע״י גבורה דעתיק. וכמו שבהתהוות כל סדר ההשתלשלות, הרי שרש ההתהוות הוא בעצמותו ית׳, אבל כדי שהעולם לא יתבטל ממציאותו צ״ל ההמשכה ע״י גבורה דעתיק[23], שמודד כל סדר ההשתלשלות כו׳[24], כמו״כ הוא גם בהמשכת עצמותו ית׳, בחי׳ פנימיות עתיק שיתגלה לע״ל, שנמשך הוא ע״י גבורה דעתיק, ועי״ז דוקא נמשך עצמותו ית׳ בעולם באופן שהעולם אינו מתבטל ממציאותו. וזהו בחי׳ חומת אש שתהי׳ לע״ל, שאש מורה על הגבורה, אבל גבורה זו היא מה שאני אהי׳ לה חומת אש, בחי׳ גבורה דעתיק, שעי״ז נמשך עצמותו ומהותו ית׳ בעולם, ואעפ״כ אין העולם מתבטל ממציאותו.

ה) **והנה** נת״ל דמכיון שכל הגילויים דלעתיד תלויים במעשינו ועבודתינו עכשיו, צריך לומר שגם הענינים דפרזות תשב ירושלים וחומת אש ישנם בעבודת האדם גם עכשיו. והענין הוא, שפרזות תשב ירושלים בעבודת האדם הוא כללות הענין דקיום המצוות באופן שלמעלה ממדידה והגבלה[25], וכמ״ש[26] רחבה מצותך מאד, שזהו היפך ענין החומה שמגבילה. וענין חומת אש בעבודת האדם יובן ע״פ המובא בסיום המאמר[27] שאמרו רז״ל[28] שהתורה ניתנה באש שחורה ע״ג אש לבנה [די״ל, שמביא במאמר ענין זה כדי לבאר ענין חומת אש בעבודת האדם, כי הגילויים דלעתיד תלויים במעשינו ועבודתינו], שאש שחורה הו״ע אותיות התורה, דאותיות הוא מלשון אתא בוקר[29], שהו״ע הגילוי, אבל הגילוי הוא ע״י אותיות שהם בבחי׳ שחרות וצמצום. ואש לבנה הוא

---

21) שם ע׳ נא.
22) שער הק״ש פט״ו.
23) ראה תניא שער היחוד והאמונה ספ״ד.
24) ראה לקו״ת במדבר יד, ג. ובכ״מ.
25) ראה לקו״ש חט״ו ע׳ 139 ואילך.
26) תהלים קיט, צו.
27) ע׳ נא.
28) ירושלמי שקלים פ״ו סוף ה״א. זח״ג קלב, א. ובכ״מ.
29) ישעי׳ כא, יב. וראה תו״א מקץ מב, ב. לקו״ת במדבר יא, ג.

עצם אור התורה שלמעלה מהאותיות כו׳. והיינו, שהתורה עצמה היא בחי׳ נהורא חיוורא, וירדה למטה בבחי׳ נהורא אוכמא. ועד״ז הוא גם בירידת הנשמה למטה, שיורדת מבחי׳ נהורא חיוורא לבחי׳ נהורא אוכמא, דהנה הנשמה מצד עצמה גם בירידתה למטה היא בבחי׳ נהורא חיוורא, שהרי הנשמה היא חלק אלקה ממעל ממש[30], ועלי׳ נאמר[31] ויפח באפיו נשמת חיים, ומאן דנפח מתוכי׳ נפח[32], מתוכיותו ומפנימיותו, וידוע מאמר הבעש״ט[33] העצם כשאתה תופס בחלקו אתה תופס בכולו, שכל זה הוא בחי׳ נהורא חיוורא. אך הגוף ונה״ב וכל עניני העולם הם בבחי׳ נהורא אוכמא, דרוח הבהמה היורדת היא למטה[34]. וכיון שהנשמה יורדת למטה ומתלבשת בגוף ונה״ב, נעשה ענין השחרות גם בנשמה עצמה. וע״ד מ״ש בנוגע להקב״ה מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה גו׳ וכל מלבושי אגאלתי[35], היינו, שע״י הירידה נעשה הענין דמלבושי אגאלתי, עד״ז הוא גם בנוגע לבניו של הקב״ה (נשמות ישראל) שע״י ירידת הנשמה למטה נעשה ענין השחרות גם בנשמה עצמה. ועוד זאת בענין נהורא אוכמא בנוגע לנשמה, שירדה למטה לפעול בשחרות דנה״ב וחלקו בעולם כדי שיהי׳ היתרון שע״י עבודת הבירורים, כיתרון האור מתוך החושך (ע״י המצוות), וכיתרון החכמה מתוך הסכלות[36] (ע״י התורה, שגם היא ירדה למטה בשביל בירור הנה״ב, ועי״ז נעשה בה ענין השחרות, אש שחורה), ועי״ז יהי׳ הענין דואהבת את הוי׳ אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך[37]. וזהו ענין חומת אש בעבודה, שזוהי עבודת הנשמה, שמצד עצמה היא בבחי׳ נהורא חיוורא, לפעול בגוף ונה״ב בבחי׳ נהורא אוכמא.

ו) **וזהו** בראשית ברית אש[38], שהו״ע התחברות דב׳ בחי׳ אש, נהורא אוכמא ונהורא חיוורא, שלא יהי׳ חילוק בין עבודת נה״א מצד עצמה (נהורא חיוורא) לפעולתה בנה״ב (נהורא אוכמא). וזהו גם מ״ש ואני אהי׳ לה נאום ה׳ חומת אש ולכבוד אהי׳ בתוכה, דחומת אש הוא

30) תניא רפ״ב.
31) בראשית ב, ז.
32) תניא שם בשם הזהר. וראה תניא השלם לשם הערה ד״ה וכמ״ש בזהר מאן דנפח כו׳ (ע׳ צח). וש״נ.
33) כתר שם טוב סימן קיא[א]. הוספות סימן רכז. וש״נ.
34) קהלת ג, כא.
35) ישעי׳ סג, א ואילך.
36) ע״פ קהלת ב, יג.
37) ואתחנן ו, ה. וראה תו״א שם לט, ג. לקו״ת שלח לח, ד.
38) ברשימה נוספת, שענין זה נפעל בשבת בראשית (ברית אש), לאחרי שכבר נעשה ענין החותם — אותיות חומת (אש) — בר״ה, ואח״כ ענין החותם דיוהכ״פ ועד לענין החותם דהוש״ר (ראה פרי עץ חיים שער הלולב פ״ד).

שמאיר בבחי׳ מקיף, ולכבוד אהי׳ בתוכה הוא בבחי׳ פנימי, שזהו שלעתיד יהי׳ התחברות המקיף עם הפנימי[39], ע״ד החיבור דנהורא חיוורא ונהורא אוכמא. ועניני בעבודה מבואר במאמר[40] (בקיצור, ובארוכה בקונטרס עץ החיים[41]) שהו״ע ההתחברות דבחי׳ יחו״ע ויחו״ת.

ז) **וכן** תהי׳ לנו, שע״י מעשינו ועבודתינו בבירור עניני העולם, נעשה באתי לגני, לגנוני, למקום שהי׳ עיקרי בתחילה[42], כפי שעולם על מילואו נברא[43], תולדות מלא[44], שזהו תכלית השלימות שבעולם כפי שיש בו חומה כו׳. ואח״כ נעשה אלה תולדות פרץ[45], שפורץ כל המדידות והגבלות, פרזות תשב ירושלים, שהוא למעלה מזה שעולם על מילואו נברא[46]. ואח״כ ואני אהי׳ לה נאום ה׳ חומת אש ולכבוד אהי׳ בתוכה. ויקויים היעוד שלעת״ל יהי׳ הוי׳ אחד ושמו אחד[47], כמו שאני נכתב כך אני נקרא[48], שאז תהי׳ התגלות העצמות, ע״י התגלות היחידה דמשיח[49], יחידה ליחדך[50], ובנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו[51], נלך בגאולה האמיתית והשלימה ע״י משיח צדקנו.

---

39) נזכר גם ענין התחברות ב׳ הבחי׳ עלמא דאתגליא ועלמא דאתכסיא (ראה במאמר ריש ע׳ נב. ובס״ע נ ואילך, שאחיזת החיצונים יכול להיות בבחי׳ עלמא דאתגליא, אבל בבחי׳ עלמא דאתכסיא אינו שייך שום אחיזת החיצונים. ולעת״ל יהי׳ הכל בחי׳ ומדריגת עלמא דאתכסיא, וע״כ לא יהי׳ נצרך לחומה כו׳). — המו״ל.

40) ע׳ נב.

41) פ״י ואילך.

42) שה״ש ה, א. ובשהש״ר עה״פ.

43) ראה ב״ר פי״ד, ז. פי״ג, ג.

44) ראה ב״ר פי״ב, ו. שמו״ר פ״ל, ג.

45) רות ד, יח.

46) ראה סה״מ תרנ״ט ע׳ קמח [קנה]. תש״ד ע׳ 74 ואילך.

47) זכרי׳ יד, ט.

48) פסחים נ, א.

49) ראה רמ״ז לזהר ח״ב מ, ב. ח״ג רס, ב. סה״מ תרל״ה ח״א ע׳ רסו. תרח״ץ ע׳ ר. תרצ״ט ע׳ 207.

50) נוסח הושענות (יום ג׳).

51) ע״פ בא י, ט.

הוספה

א

ב״ה, אדר״ח אייר תשי״ב
ברוקלין

הרה״ח הוו״ח אי״א נו״נ וכו׳
מוה״ר . . . שי׳ שו״ב

שלום וברכה!

קבלתי הפ״נ שלו בעדו ובעד כב״ב שיחיו ונקרא בעת רצון על הציון של כ״ק מו״ח אדמו״ר זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע, ובטח יעורר ר״ר עליהם לכאו״א להמצטרך לו.

ובפרט בנוגע למה שכותב שזוגתו תחי׳ מעוברת, הנה יה״ר מהשי״ת שתהי׳ ההריון כשורה ובנקל והלידה בעתה ובזמנה, וידועה הוראת כ״ק מו״ח אדמו״ר, אשר עד שתכנס לחדש החמישי לא לפרסם עד״ז, ותקותי שיוכל לבשר בשו״ט בזה, ומהנכון לעורר את זוגתו על מנהג הטוב של בנות ישראל, אשר תפריש צדקה לקופת רבי מאיר בעל הנס — רמבעה״ן — קודם הדלקת נרות בכל עש״ק וערב יו״ט, ועליו להתחזק בשמירת השלשת שיעורים השוים לכל נפש שהם מתקנת כ״ק מו״ח אדמו״ר, והם בחומש תהלים ותניא, נוסף על השתתפותו לכה״פ באיזה שיעור הנלמד ברבים.

ומ״ש שאין לו בית המדרש קרוב לדירתו, הנה בטח יוכל למצוא עצה לזה, ואם לא בכל יום הרי עכ״פ איזה פעמים בשבוע, והבא לטהר מסייעין בידו וכל המקדש עצמו מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה.

בברכה להסתדרות טובה בגו״ר.

א

הוראת כ״ק מו״ח אדמו״ר, אשר עד שתכנס כו׳: **ראה גם אג״ק חכ״ח אגרת י׳תרצ, ובהנסמן בהערות שם.**

מנהג הטוב .. תפריש צדקה .. קודם הדלקת נרות: **ראה קיצור שו״ע סע״ה ס״ב. כף החיים או״ח סרס״ג סקל״ד.**

והבא לטהר מסייעין בידו: **ראה שבת קד, א. וש״נ.**

וכל המקדש עצמו מעט כו׳: **ראה יומא לט, רע״א. תניא ספכ״ז.**

ב

ב״ה, כ״ה סיון תשי״ב
ברוקלין

הרה״ח הוו״ח אי״א נו״נ וכו׳ מוה״ר ... שי׳

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו — באיחור זמן קצת — בו מודיע שבתו מרת ... תחי׳ ילדה בן למז״ט והכניסוהו לבריתו של אאע״ה ונקרא שמו בישראל ... שי׳, ויה״ר מהשי״ת שכשם שהכניסוהו לברית כך יכניסוהו לתורה לחופה ומעשים טובים מתוך הרחבה ומנוחה.

ומ״ש במכתבו אודות עצמו, הנה כשהייתי על הציון של כ״ק מו״ח אדמו״ר זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע, הזכרתיו, נוסף על מה שהזכרתי את בתו ובנה שיחיו להמצטרך לכאו״א מהם, ויה״ר מהשי״ת שיעזוב לגמרי את עניני המרה שחורה והעצבות שלו ויפעול בעצמו לקיים דרישת נשיאינו רבוה״ק אשר ציוו את כל המקושרים אליהם ע״ד הכרח העבודה בשמחה ובפרט בענין העבודה דעקבתא דעקבתא דמשיחא, והשי״ת יתן לו בריאות הנכונה ויתחזק בקביעות עתים בתורת הנגלה ובתורת החסידות, און מען זאָל אַלעס דורכטאָן מיט שמחה.

בברכה.

❀ ❀ ❀

ב

דרישת נשיאינו רבוה״ק .. ע״ד הכרח העבודה בשמחה: **ראה תניא פכ״ו ואילך. ועוד.**

לעילוי נשמת

הרה״ת ר׳ **שלום דובער** ע״ה

בהרה״ח הרה״ת ר׳ **אפרים** ע״ה

וואָלף

נפטר אור לל׳ תשרי, א׳ דר״ח מרחשון, ה׳תשס״א

ת׳ נ׳ צ׳ ב׳ ה׳

נדפס על ידי בנו וכלתו

הרה״ת ר׳ **אברהם** בן **בת־שבע** וזוגתו מרת **חי׳ מרים** בת **דבורה**

בניהם ובנותיהם

הרה״ת **מנחם מענדל** וזוגתו מרת **חי׳ מושקא חוה**

בנם ובנותיהם **לוי יצחק**, **דבורה**, **נחמה** ו**חנה**

הרה״ת **לוי יצחק** וזוגתו מרת **חי׳ מושקא**

ובנותיהם **שיינא** ו**דבורה**

הרה״ת **איתמר** וזוגתו מרת **חי׳ מושקא**

ובנם **מנחם מענדל**

הרה״ת **שלום דובער** וזוגתו מרת **רבקה**

ובתם **מושקא**

מרת **חנה** ובעלה הרה״ת **שניאור זלמן גלזמן**

נחמה לאה, **אהרן** ו**שמואל**

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

וואָלף